

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (seitsmes koda)

22. juuni 2022*

ERF – Regionaalpoliitika – Majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi alla kuuluvad rakenduskavad Itaalias – Otsus, millega kiidetakse heaks ERFi rahaline toetus suurprojektile „Kiire lairibaühenduse riiklik suurprojekt – valged alad“ – Toetusesaaja käibemaksukulude rahastamiskõlbmatuse – Määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkt c – Mõiste „riigi käibemaksuõiguse alusel tagasi nõutav käibemaks“

Kohtuasjas T-357/19,

Itaalia Vabariik, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* P. Gentili,

hageja,

keda toetavad

Tšehhi Vabariik, esindajad: M. Smolek, J. Vláčil ja O. Serdula,

ja

Hispaania Kuningriik, esindaja: I. Herranz Elizalde,

menetlusse astujad,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: L. Mantl ja F. Tomat,

kostja,

ÜLDKOHUS (seitsmes koda),

koosseisus: president R. da Silva Passos, kohtunikud V. Valančius (ettekandja) ja I. Reine,

kohtusekretär: E. Coulon,

arvestades kirjalikku menetlust,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

arvestades asjaolu, et kolme nädala jooksul alates menetluse kirjaliku osa lõpetamisest teatamisest ei ole pooled esitanud taotlust kohtuistungi määramiseks, ning olles Üldkohtu kodukorra artikli 106 lõike 3 alusel otsustanud lahendada kohtuasja ilma menetluse suulise osata,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Itaalia Vabariik palub ELTL artikli 263 alusel esitatud hagiga tühistada komisjoni 3. aprilli 2019. aasta otsuse C(2019) 2652, mis käsitleb rahalise toetuse heakskiitmist suurprojektile „Kiire lairibaühenduse riiklik suurprojekt – valged alad“, mis valiti Itaalias rakenduskavade „POR Abruzzo FESR 2014–2020“, „Basilicata“, „POR Calabria FESR FSE“, „Campania“, „POR Emilia Romagna FESR“, „POR Lazio FESR“, „POR Liguria FESR“, „POR Lombardia FESR“, „POR Marche FESR 2014–2020“, „POR Piemonte FESR“, „POR Puglia FESR-FSE“, „POR Sardegna FESR“, „Sicilia“, „Toscana“, „POR Umbria FESR“, „POR Veneto FESR 2014–2020“ ja „Ettevõtted ja konkurentsivõime“ raames, kuna komisjon jättis Euroopa Liidu rahastamisest välja toetusesaaja käibemaksukulu (edaspidi „vaidlustatud otsus“).

Vaidluse taust

- 2 Itaalia Vabariigi ministrite nõukogu eesistuja võttis 3. märtsil 2015 vastu dokumendi „Itaalia kiire lairibaühenduse strateegia“.
- 3 See strateegia hõlmas eelkõige eesmärki tagada Itaalia territooriumil internetiühendus kiirusega 100 megabitti sekundis (Mbps) 85% kodumajapidamistele ja avalikele asutustele (sealhulgas koolid ja haiglad) ning vähemalt 30 Mbps ülejäänud elanikkonnale, eelkõige turuhäirepiirkondades, kus interneti uue põlvkonna juurdepääsuvõrgud puudusid ja kus eraettevõtjad ei plaaninud kolme järgneva aasta vältel selliseid võrke kasutusele võtta (edaspidi „valged alad“).
- 4 Itaalia Vabariigi ministeeriumidevaheline majandusliku planeerimise komitee kiitis 6. augusti 2015. aasta otsusega heaks valgetes piirkondades enne 31. detsembrit 2022 interneti uue põlvkonna juurdepääsuvõrkude kasutuselevõtu eesmärgil otsese avaliku sekkumise põhimõtte summas ligikaudu 4 miljardit eurot, mida 2,2 miljardi euro ulatuses rahastab Itaalia arengu- ja ühtekuuluvusfond ning 1,8 miljardi euro ulatuses peamiselt Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD).
- 5 Eelkõige nägi Itaalia ametiasutuste valitud sekkumismudel ette ühe või mitme kontsessioonääri väljavalimise riigihankemenetluste teel, et ehitada ühelt poolt kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu passiivne taristu, mis jääb Itaalia riigi omandisse, ja teiselt poolt tagada selle võrgu hooldamine, haldamine ja ärieesmärgil kasutamine 20 aastaks, võimalusega seda tähtaega pikendada.
- 6 Euroopa Komisjon leidis 30. juuni 2016. aasta otsuses C(2016) 3931 (final), et interneti uue põlvkonna juurdepääsuvõrkude riiklik rahastamine valgetes piirkondades kujutab endast riigiabi „SA.41647 (2016/N) – Itaalia – Kiire lairibaühenduse strateegia“ ning et see abi oli siseturuga kokkusobiv vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile c, kuna see oli mõeldud teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks ega kahjusta kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.

- 7 Pärast seda otsust tegi Itaalia majandusarengu ministeerium Infratel Italia SpA-le (edaspidi „Infratel“) ülesandeks valida üks või mitu kontsessioonääri, et välja ehitada kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu passiivne taristu ning tagada selle hooldamine ja ärieesmärgil kasutamine.
- 8 Infratel sõlmis 20. juunil ja 8. novembril 2017 ning 2019. aasta aprillis kolme hankemenetluse tulemusena kontsessioonilepinguid Open Fiber SpAga, et esiteks ehitada kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu passiivne taristu ja teiseks tagada selle võrgu hooldamine, haldamine ja kasutamine ärieesmärgil 20 aastaks, võimalusega seda tähtaega pikendada.
- 9 Itaalia ametiasutused esitasid 7. septembril 2017 komisjonile taotluse ERFi rahalise toetuse saamiseks, et viia ellu „Kiire lairibaühenduse riiklik suurprojekt – valged alad“ (edaspidi „suurprojekt BUL“), mille korraldusasutus valis välja rakenduskavade „POR Abruzzo FESR 2014–2020“, „Basilicata“, „POR Calabria FESR FSE“, „Campania“, „POR Emilia Romagna FESR“, „POR Lazio FESR“, „POR Liguria FESR“, „POR Lombardia FESR“, „POR Marche FESR 2014–2020“, „POR Piemonte FESR“, „POR Puglia FESR-FSE“, „POR Sardegna FESR“, „Sicilia“, „Toscana“, „POR Umbria FESR“, „POR Veneto FESR 2014–2020“ ja „Ettevõtted ja konkurentsivõime“ prioriteetse suuna nr 2 raames.
- 10 Sellest taotlusest ja Itaalia ametiasutuste poolt selle põhjendamiseks esitatud teabest nähtub, et ERFi toetuse saajaks oli määratud majandusarengu ministeerium, samas kui suurprojekti BUL rakendamine oli Infrateli ülesanne.
- 11 Sellega seoses leidsid Itaalia ametivõimud, et ehituskuludega seotud käibemaks on ERFi toetuse saamiseks rahastamiskõlblik, kui seda tasub majandusarengu ministeerium, ent viimane ei saa seda riigi käibemaksuõiguse alusel tagasi nõuda, kuna ta ei ole käibemaksukohustuslane ega saa seda maha arvata.
- 12 Lõpuks täpsustati, et Infratel kuulub täielikult Agenzia nazionale per l’attrazione degli investimenti e lo sviluppo d’impresa SpA-le, mille ainuaktsionär on ministero dell’Economia e delle Finanze (majandus- ja rahandusministeerium, Itaalia).
- 13 Komisjon palus 30. aprillil 2018 Itaalia ametiasutustel esitada täiendavat teavet, et hinnata suurprojekti BUL rakendamisega kaasnevatelt ehituskuludelt tasutud käibemaksu rahastamiskõlblikkust.
- 14 Itaalia ametiasutused esitasid 2. juulil 2018 komisjonile nõutud täiendava teabe.
- 15 Viimasest nähtub, et kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu ehitamise etapis oli arvete esitamise järjekord järgmine:
 - kontsessioonäär edastas ehitustööde maksumusele vastavad arved koos käibemaksuga Infratelile;
 - Infratel esitas seejärel arved samade summade kohta koos käibemaksuga majandusarengu ministeeriumile;
 - majandusarengu ministeerium tasus esiteks osa Infrateli esitatud arvetest ilma käibemaksuta ning teiseks tasus riigisisestes õigusaktides sätestatud käibemaksu osadena tasumise meetodi kohaselt käibemaksu otse majandus- ja rahandusministeeriumile vastavalt nõukogu 25. aprilli

2017. aasta rakendusotsusele (EL) 2017/784, millega antakse Itaalia Vabariigile luba kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226, ja tunnistatakse kehtetuks rakendusotsus (EL) 2015/1401 (ELT 2017, L 118, lk 17).

- 16 Lisaks, mis puudutab kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu kasutamise etappi, siis lepiti kokku, et kontsessioonäär maksab Infratelile nimetatud võrgu kasutamise eest kontsessioonitasu ja kannab sellele vastava käibemaksu üle otse majandus- ja rahandusministeeriumile kooskõlas sama käibemaksu osadeks jaotamise meetodiga. Seega tuli Infratelil esitada tasu eest arved otse kontsessioonäärile.
- 17 Lõpuks, suurprojekti BUL kogumaksumus Itaalia ametiasutuste esitatud rahastamistaotluse viimases etapis oli hinnanguliselt 3 096 733 706,11 eurot, millest 364 798 002 eurot moodustas käibemaks. Itaalia ametiasutuste sõnul oli käibemaks osaliselt, s.o 210 044 165,81 euro ulatuses, ERFi rahalise toetuse saamiseks rahastamiskõlblik kulu.
- 18 Komisjon teatas 26. detsembril 2018 Itaalia ametiasutustele, et käibemaksuga seotud kulud ei ole ERFi ja EAFRDi tähenduses rahastamiskõlblikud, ning palus neil ametivõimudel käibemaksu summa suurprojekti BUL rahastamiskõlblike kulude kogusummast välja arvata.
- 19 Itaalia ametiasutused saatsid 6. märtsil 2019 komisjonile suurprojekti BUL ERFi rahalise toetuse taotluse lõppversiooni. Lõppversioonis jäeti selle tehingu rahastamiskõlbliku kuluna alles käibemaksuga seotud kulud summas 210 044 165,81 eurot.
- 20 Vaidlustatud otsusega kiitis komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT 2013, L 347, lk 320), artikli 102 lõike 2 alusel heaks ERFi rahalise toetuse suurprojektile BUL summas 941 022 670 eurot.
- 21 Komisjon leidis selles otsuses, et käibemaks, mida majandusarengu ministeerium on suurprojekti BUL elluviimisel tasunud, ei kujuta endast toetusesaaja majanduslikku koormust ja et seda ei saa pidada käibemaksuks, mis ei ole riigi käibemaksuõiguse alusel tagasi nõutav määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c tähenduses.
- 22 Selle järelduse põhistamiseks tugines komisjon vaidlustatud otsuses kolmele erinevale põhjendusele.
- 23 Esiteks leidis komisjon, et käibemaksu tasumist kahe ministeeriumi, käesoleval juhul majandusarengu ministeeriumi ning majandus- ja rahandusministeeriumi vahel ei saa pidada kuluks Itaalia riigi keskvaldusorgani jaoks, mille hulka kuulub majandusarengu ministeerium.
- 24 Teiseks märkis komisjon Infrateli kui sisemise (*in house*) äriühingu staatust arvestades, et sisetehingutelt ei tule käibemaksu tasuda ja et järelikult ei tule Infrateli poolt majandusarengu ministeeriumile esitatud arvetele käibemaksu lisada. Lisaks võis Infratel vaidlustatud otsuse kohaselt ehitusteenustelt käibemaksu maha arvata seetõttu, et ta on maksukohustuslane.

- 25 Kolmandaks märkis komisjon, et suurprojekt BUL tekitas tulu tänu kontsessioonitasudele, mida kontsessioonäär maksis Infratelile kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu kasutamise eest. Kuna need tasud olid käibemaksuga maksustatavad, järeldas komisjon sellest, et tagasinõutav käibemaks katab nimetatud võrgu ehitustöödelt tasumisele kuuluva sisendkäibemaksu ning et seega on käibemaks teoreetiliselt tagasi nõutav, sõltumata suurprojekti BUL institutsioonilisest struktuurist ning saaja ja Infrateli eraldamisest.
- 26 Sellega seoses märkis komisjon, et määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punktis c sisalduvat väljendit „[mis] ei ole riigi käibemaksuõiguse alusel tagasi nõutav“ tuleb mõista nii, et see välistab käibemaksu rahastamiskõlblikkuse kõikidel juhtudel, kus toetusesaaja võib käibemaksu maha arvata, saada käibemaksu tagasi või nõuda seda tagasi mis tahes viisil.
- 27 Seega leidis komisjon, et suurprojektiga BUL kaasnenud kulud, mis on seotud käibemaksuga, ei ole ERFi rahalise toetuse saamiseks rahastamiskõlblikud.

Poolte nõuded

- 28 Itaalia Vabariik esitas 14. juunil 2019 käesoleva hagi. Ta palub Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud otsus osas, millega on välistatud toetuse saaja käibemaksukulude rahastamine ERFist;
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 29 Komisjon palub Üldkohtul:
- jätta hagi põhjendamatusse tõttu rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja Itaalia Vabariigilt.
- 30 Tšehhi Vabariik ja Hispaania Kuningriik paluvad Üldkohtul:
- rahuldada Itaalia Vabariigi hagi;
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.

Õiguslik käsitlus

- 31 Itaalia Vabariik esitab oma hagi põhjendamiseks sisuliselt kolm väidet, mille kohaselt on esiteks rikutud määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c, teiseks nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT 2006, L 347, lk 1; edaspidi „käibemaksudirektiiv“), artikleid 9, 11, 13, 28, 206 ja 250 ning ELL artikli 4 lõiget 2 ning kolmandaks määruse nr 1303/2013 artikli 61 lõike 8 punkti c.
- 32 Käesoleval juhul peab Üldkohus otstarbekaks analüüsida kõigepealt väidet, et rikutud on määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c.

- 33 Itaalia Vabariik, keda toetavad Tšehhi Vabariik ja Hispaania Kuningriik, leiab selles väites, et erinevalt nõukogu 11. juuli 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1084/2006, millega asutatakse Ühtekuuluvusfond ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1164/94 (ELT 2006, L 210, lk 79), artiklist 3 ning erinevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1080/2006, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1783/1999 (ELT 2006, L 210, lk 1), artiklist 7 sisaldab määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkt c ranget viidet riigi käibemaksuõigusele, mis tähendab, et edaspidi võib rahastamiskõlblike kulude hulgast välja arvata üksnes mahaarvatava käibemaksu kulu konkreetsete maksualaste õigusaktide tähenduses. Seevastu muud tagasinõudmise viisid, mis ei ole olemuselt maksualased ega põhine riigi käibemaksuõigusel, ei saa kaasa tuua käibemaksu välistamist ERFi rahalise toetuse saamiseks kõlblikest kuludest.
- 34 Itaalia Vabariik rõhutab seega sisuliselt, et majandusarengu ministeeriumil, kes on ERFi rahalise toetuse saaja, ei ole õigust maha arvata käibemaksu, mida ta peab tasuma kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu passiivse taristu ehitamise tehingutelt, mistõttu – kuna seda käibemaksu ei saa riigi käibemaksuõiguse alusel tagasi nõuda – ei olnud komisjonil õiguslikku alust seda rahastamiskõlblike kulude hulgast välja jätta.
- 35 Komisjon väidab, et see väide ei ole põhjendatud vaidlustatud otsuses esitatud kolmel põhjusel, mida on korratud eespool punktides 22–26.
- 36 Ta rõhutab kõigepealt, et määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punktis c ette nähtud käibemaksu tagasinõudmise võimalus viitab palju laiemale mõistele kui käibemaksu mahaarvatavus, ja et kuigi majandusarengu ministeerium ei ole tegelikult käibemaksukohustuslane käibemaksudirektiivi artikli 13 lõike 1 tähenduses, võib nimetatud ministeerium siiski käibemaksu määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c tähenduses tagasi nõuda.
- 37 Seega tuleb komisjoni arvates määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c tõlgendada koostoimes sama määruse artikli 65 sätetega, mis käsitlevad kulude rahastamiskõlblikkust ja millest tuleneb, et üksnes need kulud, mis kujutavad endast toetusesaajale tegelikku ja lõplikku koormust, on struktuurifondide toetuse saamiseks rahastamiskõlblikud.
- 38 Sellisel juhul esineb kaks olukorda, mil käibemaks ei kujuta endast teenuse saaja jaoks tegelikku ja lõplikku koormust, nimelt esiteks siis, kui toetusesaaja võib käibemaksu maha arvata vastavalt käibemaksudirektiivi X jaotise sätetele, ja teiseks juhul, kui – olgugi et toetusesaaja ei saa käibemaksu maha arvata – ta saab kantud kulud tagasi nõuda muul viisil, kas siis tasaarvestusmehhanismi abil, mida reguleerib muu õigus kui käibemaksuõigus, või siis, kui kaasrahastatud taristu ehitustöödelt tasutud käibemaks nõutakse tagasi selle taristu haldamisega teenitud tulude abil nagu käesolevas asjas.
- 39 Eelkõige rõhutab komisjon, et taristu ehitamise ja kasutamise etappi ei saa tehnilisest, organisatsioonilisest ja institutsioonilisest aspektist lahutada ning et käesolevas asjas nõutakse taristu ehitustöödelt tasutud sisendkäibemaks tegelikult tagasi, kuna selle tasaarvestab käibemaks, mis nõutakse sisse taristu kasutamise eest saadud kontsessioonitasudelt.

- 40 Komisjon leiab, et teistsugune tõlgendus oleks vastuolus määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c eesmärgiga, kuna see võimaldaks toetusesaajal kaks korda tagasi saada käibemaksu, mida ta ei saa riigisiseste käibemaksualaste õigusnormide alusel maha arvata esimest korda tänu riiklikule tasaarvestusmehhanismile või tänu tuludele kohaldatavale käibemaksule ja teist korda tänu struktuurifondide toetusele.

Määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c tõlgendamine

- 41 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt tuleb liidu õiguse sätte tõlgendamisel siiski arvestada mitte üksnes selle sõnastust, vaid ka konteksti, ning selle õigusaktiga, mille osaks säte on, taotletavaid eesmärke, eriti aga selle akti tekkelugu (vt 11. juuli 2018. aasta kohtuotsus E LATS, C-154/17, EU:C:2018:560, punkt 18 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 42 Kõigepealt tuleb meenutada, et eelkõige ELTL artiklite 174–176 alusel kehtestab määrus nr 1303/2013 alates 1. jaanuarist 2014 „Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide“ (edaspidi „ESI fondid“), millesse ERF kuulub, ning ERFi enda suhtes kohaldatavad üldeeskirjad.
- 43 Eelkõige tuleneb määruse nr 1303/2013 artiklist 100, et ERF võib toetada suurprojekti, mis on määratletud kui tegevus, mis seisneb ehitustöodes, tegevustes või teenustes, mille eesmärk on viia ellu täpse majandusliku või tehnilise olemusega jagamatu ülesanne, millel on selgelt määratletud eesmärgid ja mille puhul on rahastamiskõlblike kulude kogusumma suurem kui 50 000 000 eurot, tingimusel, et see suurprojekti on osa ühest või mitmest rakenduskavast, mis on esitatud majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgil ja mille komisjon on heaks kiitnud.
- 44 Selles kontekstis paneb määruse nr 1303/2013 artikkel 102 komisjonile kohustuse – selleks, et teha kindlaks, kas suurprojekti valimine korraldusasutuse poolt on põhjendatud – hinnata seda suurprojekti sama määruse artiklis 101 loetletud niisuguse teabe põhjal, nagu on eelkõige projekti kogumaksumus ja rahastamiskõlblikud kogukulud.
- 45 Mis puudutab määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c, siis see asub nimetatud määruse teise osa VII jaotise III peatükis, milles on määratletud rahastamiskõlblikkuse eritingimused, mille alusel tuleb tegevusega seotud kulud ERFi toetuse saamiseks hinnata. Nii sisaldab artikkel 69 lisaks riigisiseste õigusnormide alusel kindlaks määratud rahastamiskõlblikkuse tingimustele vastavalt selle määruse artikli 65 lõikele 1 ka toetuste ja tagastatava abi rahastamiskõlblikkuse eeskirju. Nimelt välistab selle artikli lõike 3 punkt c ESI fondidest makstavate toetuste rahastamiskõlblike kulude hulgast käibemaksu, välja arvatud juhul, kui see ei ole riigi käibemaksuõiguse alusel tagasi nõutav.
- 46 Esiteks on määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punktis c ette nähtud, et kui ESI fondidest antav abi on toetus, nagu käesolevas asjas, siis on toetuse saanud kaubararnetelt või teenuste osutamisel tasumisele kuuluv käibemaks välistatud kuludest, mis on selle abi saamiseks kõlblikud, välja arvatud juhul, kui see ei ole riigi käibemaksuõiguse alusel tagasi nõutav.
- 47 Sellega seoses tuleb sedastada, et niisugune reegel on täielikult kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimisega, mis on ette nähtud ELTL artiklis 317, millel põhineb struktuurifondide kasutamine (vt selle kohta 25. jaanuari 2018. aasta kohtuotsus Itaalia vs. komisjon, T-91/16, ei avaldata, EU:T:2018:30, punkt 50). Nimelt tooks käibemaksu lisamine kulude hulka, mis on ESI fondidest niisuguse toetuse saamiseks kõlblikud, kaasa toetusesaaja alusetu rikastumise, kui pärast toetust saanud kaubararnetelt või teenuste osutamisel tasumisele kuuluva käibemaksu tasumist on toetusesaajal võimalik see käibemaks riigi käibemaksuõiguse alusel tagasi nõuda.

- 48 Sellegipoolest on määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c tagajärg ka see, et ESI fondidest toetuse saamise tingimustele vastavate kulude hulka arvatakse ka toetuse saanud tehingult tasumisele kuuluva käibemaksuga seotud kulud, kui seda käibemaksu ei saa riigi käibemaksuõiguse alusel tagasi nõuda.
- 49 Nimelt, käibemaksu väljajätmine kulude hulgast, mis on kõlblikud ESI fondidest toetuse saamiseks, kui see maks ei ole tagasinõutav, tähendaks, et suureneb ESI fondidest toetuse saaja rahaline panus ja see võib takistada nende tehingute tegemist, mida need fondid olid mõeldud rahastama.
- 50 Sellega seoses nähtub kõigepealt ELTL artiklitest 174 ja 176 koostoimes, et selliste struktuurifondide ja teiste liidu rahastamisvahendite eesmärk, mis aitavad kaasa majanduslikule, sotsiaalsele ja piirkondlikule ühtekuuluvusele, on eelkõige ühtlustada eri regioonide arengutaset ning vähendada mahajäämust kõige ebasoodsamates piirkondades. Seda eesmärki on muu hulgas meelde tuletatud määruse nr 1303/2013 põhjenduses 1 ning liikmesriigid peavad nendest fondidest ja vahenditest kaasrahastatud investeringute elluviimisel seda eesmärki arvestama (vt analoogia alusel 19. detsembri 2012. aasta kohtuotsus GAMP, C-579/11, EU:C:2012:833, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 51 Järelikult tagab määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkt c majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse mehhanismide nõuetekohase toimimise, kuna näeb ette, et käibemaks ei ole ESI fondidest toetuse vormis abi saamiseks rahastamiskõlblik kulu, välja arvatud juhul, kui see käibemaks ei ole riigi käibemaksuõiguse alusel tagasi nõutav.
- 52 Teiseks nähtub määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c sõnastusest, et asjaolu, et käibemaks on tagasinõutav, mis takistab selle lisamist ESI toetuse saamise tingimustele vastavate kogukulude hulka, peab olema ette nähtud asjaomase liikmesriigi käibemaksuõiguses.
- 53 Sellega seoses tuleb märkida, et selle sätte sõnastus erineb varasemate eeskirjade sõnastusest, mis on ERFi toetuste osas kehtestatud komisjoni 10. märtsi 2004. aasta määruse (EÜ) nr 448/2004, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1685/2000, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1260/1999 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses struktuurifondide kaasfinantseeritavate meetmetega seotud kulutuste abikõlblikkusega, ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1145/2003 (ELT 2004, L 72, lk 66), lisa eeskirja nr 7 punktiga 1 ning hiljem määruse nr 1080/2006 artikli 7 lõike 1 punktiga d.
- 54 Nimelt nägid need sätted, mis tunnistati vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal kehtetuks, ette, et käibemaks ei kujuta endast ERFi toetuse saamiseks abikõlblikku kulutust, kui see kulutus on määruse nr 448/2004 lisa eeskirja nr 7 punkti 1 kohaselt „asjakohaste vahendite kaudu tagastatav“ ja määruse nr 1080/2006 artikli 7 lõike 1 punkti d kohaselt „tagastatav“.
- 55 Seevastu nähtub määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c sõnastusest selgelt, et käibemaksu tagastamise laadi saab edaspidi hinnata üksnes riigisisest käibemaksuõigusest lähtudes.
- 56 On tõsi, et määruse nr 1303/2013 aluseks olnud määruse ettepanekus (SEC(2011) 1141 (lõplik) ja SEC(2011) 1142 (lõplik)) tegi komisjon ettepaneku piirata käibemaksu rahastamiskõlblikkust olukorraga, kus esiteks ei ole käibemaks riigi käibemaksuõiguse alusel tagasinõutav ja kus teiseks maksab seda isik, kes ei ole maksukohustuslane käibemaksudirektiivi tähenduses, tingimusel, et seda käibemaksu ei ole tasutud taristute rajamisel.

- 57 Siiski leidis Regioonide Komitee esiteks oma arvamuses nimetatud ettepaneku kohta (ELT 2012, C 225, lk 58), et kui käibemaksu, mis ei ole tagasinõutav, pidada kõigi avaliku sektori asutuste elluviidavate projektide puhul rahastamiskõlbmatuks kuluks, suurendaks see oluliselt riiklikku kaasrahastamist ning seaks ohtu piirkondliku ja kohaliku suutlikkuse projekte ellu viia.
- 58 Teiseks tuleneb määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c sõnastus eespool punktis 56 mainitud määruse ettepanekule Euroopa Parlamendi esitatud muudatusest nr 255. Parlamendi põllumajandus- ja maaelu arengu komisjoni sõnul oli see muudatus põhjendatav vajadusega „mitte veel rohkem koormata nende avalik-õiguslike üksuste eelarveid, kelle puhul võivad käibemaksu arvestamata jätmise tõttu sattuda ohtu nende tehingute elluviimine ja kokkuvõttes nende toetatavate poliitikate tõhusus“.
- 59 Vastab tõele, et parlamendi põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon märkis, et muudatus on osa varasemate programmitöö perioodide järjepidevusest. Vastupidi komisjoni väidetele oli sellise järjepidevuse eesmärk siiski vastata komisjoni ettepanekule välistada lihtsalt igasugune avalik-õiguslike organisatsioonide tasutud käibemaksu arvesse võtmine, mis nähtub ka põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamusest, mille väljavõttele on viidatud eespool punktis 58. Seega ei olnud tegemist varasema korra säilitamisega, mille kohaselt asjakohaste vahendite kaudu tagastatav käibemaks tuli välistada mis tahes ESI fondidest antavast toetusest.
- 60 Järelikult kajastab määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c sõnastus ja kujunemislugu liidu seadusandja kavatsust piirata varem määruse nr 1080/2006 artikli 7 lõike 1 punktis d ette nähtud käibemaksu rahastamiskõlbmatuse tingimuse ulatust.
- 61 Seega piirab määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkt c nüüd käibemaksu rahastamiskõlbmatust ERFi toetuste jaoks, mis on oma olemuselt eelkõige abi, üksnes juhul, kui seda maksu saab tagasi nõuda riigi käibemaksuõiguse alusel, ja mitte – nagu väidab komisjon – asjakohaste vahendite kaudu.
- 62 Kolmandaks tuleb tõdeda, et määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punktis c kasutatud väljendi „tagasi nõutav käibemaks“ ja eelkõige käibemaksudirektiivi artiklites 167, 168a, 188, 226, 295 ja 310 esineva väljendi „mahaarvatav käibemaks“ vahel on terminoloogiline erinevus.
- 63 Seega, vastupidi sellele, mida väidab Itaalia Vabariik, ei vasta ESI fondidest rahalise toetuse saaja võimalus käibemaksu tagasi saada rangelt maksukohustuslase mahaarvamisõigusele käibemaksudirektiivi alusel (vt analoogia alusel 20. septembri 2012. aasta kohtuotsus Ungari vs. komisjon, T-89/10, ei avaldata, EU:T:2012:451, punkt 47, ja 20. septembri 2012. aasta kohtuotsus Ungari vs. komisjon, T-407/10, ei avaldata, EU:T:2012:453, punkt 46).
- 64 Samas tuleneb määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punktist c, et käibemaksu mahaarvamise õigus kujutab endast tagasinõudmise viisi, mis takistab käibemaksu arvamist kulude hulka, mis on kõlblikud ESI fondidest toetuse saamiseks, ning seda asjaolu ei vaidlusta ka ükski menetlusosaline.
- 65 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kasutatakse mahaarvamisõigust, mis on käibemaksusüsteemi lahutamatu osa, kohe kogu sisendkäibemaksuga koormatud tehingutelt tasutud maksu osas ja selle eesmärk on ettevõtja kogu tema majandustegevuse raames tasumisele kuuluva või tasutud käibemaksu koormast täielikult vabastada. Ühine käibemaksusüsteem kindlustab, et igasugune majandustegevus, olenemata tegevuse eesmärgist või tulemustest, maksustatakse täiesti neutraalselt, kui see tegevus ise on käibemaksuga maksustatav. Kui

maksukohustuslane, kes sellena tegutseb asja omandamise või teenuse saamise hetkel, kasutab seda asja või teenust oma maksustatavate tehingutega seoses, on tal õigus maha arvata selle asja või teenuse eest tasumisele kuuluv või tasutud käibemaks (vt selle kohta 14. septembri 2017. aasta kohtuotsus Iberdrola Inmobiliaria Real Estate Investments, C-132/16, EU:C:2017:683, punktid 25–27).

- 66 Määruse nr 1303/2013 kontekstis võimaldab käibemaksudirektiiviga tagatud käibemaksu mahaarvamise õigus seega ESI fondidest toetuse saajal juhul, kui toetuse saaja on maksukohustuslane selle direktiivi tähenduses, saada tagasi käibemaks, mille ta on varem tasunud toetuse saanud kaubatarnete või teenuste osutamise ajal.
- 67 Järelikult, kuigi väljend „riigi käibemaksuõiguse alusel tagasi nõutav käibemaks“ hõlmab tingimata mahaarvatavat käibemaksu, ei saa see piirduda üksnes selle juhtumiga, kuna muud käibemaksu mahaarvamise võimalused, mis on riigisiseses õiguses käibemaksu valdkonnas ette nähtud, võivad samuti takistada ESI fondidest toetuse raames käibemaksu arvesse võtmist.
- 68 Neljandaks ja viimaseks tuleb märkida, et nii nagu määruse nr 1080/2006 artikli 7 lõike 1 punkt d ja määruse nr 1084/2006 artikli 3 punkt e, millest see on eelkõige inspireeritud, ei ole määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punktis c tõepoolest määratletud üksust või isikut, kelle seisukohast tuleb käibemaksu tagasinõutavust hinnata.
- 69 Määruse nr 1303/2013 artikli 65 lõikest 2 tuleneb siiski, et kulud on ESI fondidest toetuse saamiseks rahastamiskõlblikud juhul, kui need on tekkinud toetusesaajal ja need on tasutud asjasse puutuval ajavahemikul. Seega saab asjaomase projekti rahastamiskõlblikeks kuludeks pidada üksnes kulusid, mida see toetusesaaja on kandnud ja tasunud. Mõiste „toetusesaaja“ on selle määruse artikli 2 punktis 10 määratletud kui tegevuse algatamise või algatamise ja rakendamise eest vastutav avalik-õiguslik või eraõiguslik juriidiline isik.
- 70 Seega, sarnaselt sellele, mida Üldkohus juba otsustas seoses nõukogu 11. juuli 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1260/1999 (ELT 2006, L 210, lk 25), ja määrusega nr 1084/2006 (20. septembri 2012. aasta kohtuotsus Ungari vs. komisjon, T-89/10, ei avaldata, EU:T:2012:451, punkt 51), tuleb asuda seisukohale, et määruse nr 1303/2013 kontekstis on viidatud käibemaksu rahastamiskõlblikkuse osas ESI fondidest toetuse saajale.
- 71 Lisaks tuleb ka märkida, et määruse nr 1080/2006 vastuvõtmiseni viinud ettevalmistavate materjalide raames võttis nõukogu 12. juunil 2006 vastu ühise seisukoha, mis puudutas ERFi käsitleva komisjoni määruse ettepanekut, mille kohaselt tuleb tagastamatut käibemaksu, mille on „tegelikult ja lõplikult tasunud toetusesaaja“, fondide toetuse arvutamisel lugeda rahastamiskõlblikuks kuluks. Euroopa Parlamendile 13. juunil 2006 saadetud teatises märkis komisjon, et ta toetab seda ühist seisukohta.
- 72 Selles kontekstis võttiski liidu seadusandja vastu määruse nr 1080/2006 artikli 7 lõike 1 punkti d, mis nägi ette, et tagasinõutava käibemaksu puhul ei ole tegemist ERFist toetuse saamiseks abikõlbliku kuluga.

- 73 Määruse nr 1303/2013 vastuvõtmiseni viinud ettevalmistavatest materjalidest ei ilmne aga kuidagi, et selle üksuse või isiku määramist, kelle seisukohast tuleb käibemaksu tagasinõutavuse õigust hinnata, see tähendab ESI fondist toetuse saajat, oleks muudetud, arvestades seda, millest seadusandja oli muu hulgas lähtunud määruse nr 1080/2006 artikli 7 lõike 1 punkti d vastuvõtmisel.
- 74 Järelikult, kuigi tasumisele kuuluva käibemaksu on ESI fondist toetatud tehingu teostamise tõttu tegelikult ja lõplikult tasunud selle toetuse saaja ja kuigi käibemaks on tema poolt tagasi nõutav riigi käibemaksuõiguse alusel, ei saa nimetatud käibemaksu lisada selle toetuse saamiseks rahastamiskõlblike kulude hulka.
- 75 Kõiki neid kaalutlusi arvestades tuleb analüüsida vaidlustatud otsuse kolme põhjendust, mille kohta Itaalia Vabariik väidab, et need kõik põhinevad määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c rikkumisel.

Esimene põhjendus, mille kohaselt majandusarengu ministeerium kuulub Itaalia riigi keskhaldusorganite hulka

- 76 Kõigepealt tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduse 25 kohaselt on majandusarengu ministeerium ERFi rahalise toetuse saaja määruse nr 1303/2013 artikli 2 punktis 10 esitatud määratluse tähenduses.
- 77 Lisaks on sama määruse artikli 2 punktis 9 mõiste „tegevus“ määratletud kui „projekt, leping, toiming või projektide rühm, mille on valinud välja asjaomaste programmide korraldusasutused või mis on valitud nende vastutusel ja mis aitab kaasa prioriteedi või prioriteetide eesmärkide saavutamisele“.
- 78 Lisaks ei ole pooled vaidlustanud asjaolu, et sellise taristu nagu kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu ehitamine tasu eest Open Fiberi poolt kujutas endast kaubatarnet tasu eest liikmesriigi territooriumil käibemaksukohustuslase poolt, kes sellena tegutseb ja kes on käibemaksudirektiivi artikli 2 lõike 1 punkti a kohaselt käibemaksuga maksustatav, ning et selle võrgu ehituskuludega seotud käibemaksukoormus lasus ERFi toetuse saajal ehk majandusarengu ministeeriumil.
- 79 Mis puudutab vaidlustatud otsuse põhjenduses 30 antud selgitust, mille kohaselt majandusarengu ministeeriumi poolt majandus- ja rahandusministeeriumile tasutud käibemaksu ei saa pidada Itaalia riigi keskhaldusorgani kantud kuluks, siis selgitab komisjon, et ta võttis arvesse asjaolu, et majandusarengu ministeeriumi rahastatakse riigieelarvest, mida täidavad muu hulgas käibemaksu kogumisest saadud vahendid.
- 80 Ühest küljest ei nähtu siiski ühestki toimiku materjalist, et suurprojekti BUL elluviimise tõttu majandusarengu ministeeriumi kantud käibemaksukulu hüvitaks majandus- ja rahandusministeerium oma eelarvest, mistõttu selline käibemaksu tagasinõudmise meetod ERFi toetuse saaja poolt ei ole leidnud kinnitust.
- 81 Teisest küljest, isegi kui eeldada, et selline eelarve hüvitamine eksisteerib, ei ole komisjon tõendanud, et see on oma olemuselt tagasinõudmine riigi käibemaksuõiguse alusel.

- 82 Nagu nähtub aga määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c sõnastusest ja nagu on märgitud eespool punktides 52–61, piirdub käibemaksu rahastamiskõlbmatus ERFi toetuste puhul üksnes olukorraga, kus toetusesaaja, kes on seda maksu kohustatud tasuma, võib selle tagasi nõuda riigi käibemaksuõiguse alusel, mitte juhul, kus käibemaks on tagasi nõutav asjakohaste vahendite kaudu, nagu väidab komisjon.
- 83 Lisaks ei saa vaidlustatud otsuse põhjenduses 30 esitatud selgitusega nõustuda, kuna selle tagajärjel oleks süstemaatiliselt välistatud ERFi toetuse rahastamiskõlblike kulude hulgast käibemaks, kui toetusesaaja on liikmesriigi keskhaldusorgan, näiteks ministeeriumi ametkond, nagu käesoleval juhul.
- 84 Ent lisaks sellele, et niisugune tõlgendus ei tulene kuidagi määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c sõnastusest, tooks see kaasa ebavõrdse kohtlemise avalik-õiguslike isikute vahel, kes võivad ESI fondidest toetust saada, rikkudes sama määruse artikli 2 punkti 10, mis hõlmab mõiste „toetusesaaja“ hulgas avalik-õiguslikke asutusi, jättes arvesse võtmata asjaolu, et need asutused kuuluvad liikmesriigi keskhaldusorgani hulka või et need on riigist eraldiseisvad ja autonoomsed õigussubjektid.
- 85 Järelikult on komisjon rikkunud määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c, kui ta tugines vaidlustatud otsuse põhjenduses 30 toodud põhjendusele, mille kohaselt majandusarengu ministeeriumi poolt majandus- ja rahandusministeeriumile käibemaksu tasumist ei saa pidada Itaalia riigi keskhaldusorgani poolt kantud kuluks.

Teine väide, mis puudutab sisuliselt seda, et majandusarengu ministeeriumil ei olnud käibemaksu tasumise kohustust

- 86 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 31 leidis komisjon sisuliselt, et kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu ehitamisega seotud käibemaksukulu oli seostatav Infrateliga, kes tegutses majandusarengu ministeeriumi sisese ettevõtjana, mitte aga nimetatud ministeeriumiga. Käibemaksudirektiivi kohaselt ei tule „sisetehingu“ raames tasuda mingit maksu, mistõttu ei oleks tohtinud käibemaksu lisada arvetele, mille Infratel sellele ministeeriumile esitas. Lisaks, kuna Infratel oli käibemaksukohustuslane, võis ta kõnealuse käibemaksu maha arvata.
- 87 Kõigepealt tuleb märkida, et ERFi rahalise toetuse saamiseks esitatud taotluses märkisid Itaalia ametiasutused, et kogu suurprojekti BUL rahastamist, st mitte ainult kapitalikulud, mis hõlmavad selliste varade nagu taristute omandamise kulusid, vaid ka tegevuskulud, hallatakse Infrateli vahendusel, täpsustamata, et see äriühing ei maksa käibemaksu.
- 88 Samas taotluses oli siiski märgitud, et majandusarengu ministeerium võtab enda kanda tegevuskulud, mille hulka kuuluvad tavaliselt maksud vastavalt selle ministeeriumi, Agenzia nazionale per l'attrazione degli investimenti e lo sviluppo d'impresa ja Infrateli vahel 20. oktoobril 2015 sõlmitud programmkokkuleppele.
- 89 Lisaks täpsustasid Itaalia ametiasutused sõnaselgelt, et nad on arvanud käibemaksu rahastamiskõlblike kulude hulka, kuna selle tasub toetusesaaja, see tähendab majandusarengu ministeerium.

- 90 Nagu nähtub eespool punktist 15 ja Itaalia Vabariigi vastustest menetlust korraldavatele meetmetele, pidi kiire internetiühenduse võrgu ehitustööde edenedes Open Fiber kui kontsessioonäär esitama nende tööde maksumusele vastavad arved koos käibemaksuga Infratelile, kellel tuli tasuda arvele märgitud summa üksnes ilma käibemaksuta.
- 91 Majandusarengu ministeerium omakorda pidi tasuma nende arvete käibemaksule vastava osa otse majandus- ja rahandusministeeriumile vastavalt eespool punktis 15 nimetatud käibemaksu osadena tasumise erikorra, mille kohaselt pidid nimetatud ametiasutused tasuma avalik-õiguslikele asutustele mõeldud kaubarannetelt ja osutatud teenustelt tasumisele kuuluva käibemaksu otse maksuhalduri eraldiseisvale ja blokeeritud pangakontole.
- 92 Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et vastavalt Itaalia ametiasutuste poolt suurprojekti BUL elluviimiseks kasutatud institutsioonilisele struktuurile, millele komisjon vastu ei vaidle, lasub kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu ehitamise kuludega seotud käibemaksu tasumise kohustus ERFi toetuse saajal, st majandusarengu ministeeriumil, mitte Infratelil.
- 93 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 31 leidis komisjon, et käibemaksu ei tule tasuda „sisetehingute“ raames, mistõttu Infratel oleks võinud tasuda käibemaksu, mis on seotud kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu ehitamisega majandusarengu ministeeriumi asemel ja tema eest, ning et see äriühing oleks võinud selle hiljem maha arvata.
- 94 Seega ei ole komisjoni arvates käibemaksukulu, mis on seotud kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu ehitamise kuludega, ERFi toetuse saaja jaoks konkreetne rahaline koormus. Sellest tuleneb, et käibemaks ei kujuta endast toetusesaaja jaoks rahastamiskõlblikku kulu.
- 95 Siiski tuleb esiteks tõdeda, et mõisteid „sisetehing“ ja „sisemine äriühing“ ei ole käibemaksudirektiivis sätestatud. Komisjon ei ole ka tuginenud Itaalia käibemaksualastele sätetele, mis määratlevad või kasutavad neid mõisteid.
- 96 Üldiselt võttes ei ole komisjon tõendanud, et Infratel kui majandusarengu ministeeriumist õiguslikult eraldiseisev äriühing ei pidanud käibemaksu viimasele üle kandma.
- 97 Teiseks, kuivõrd komisjon soovis viidata käibemaksudirektiivi artiklile 11, on tõsi, et selle sätte esimeses lõigus on ette nähtud, et iga liikmesriik võib tema territooriumil asuvaid isikuid, kes on õiguslikult iseseisvad, kuid rahaliste, majanduslike ja organisatsiooniliste sidemete kaudu üksteisega tihedalt seotud, käsitada ühe maksukohustuslasena.
- 98 Ent selline säte on oma olemuselt tingimuslik, kuna see eeldab selliste riigisiseste sätete vastuvõtmist, millega määratakse kindlaks asjaomaste isikute vaheliste tihedate finants-, majandus- ja organisatsiooniliste sidemete tegelik ulatus (vt analoogia alusel 16. juuli 2015. aasta kohtuotsus Larentia + Minerva ja Marenave Schiffahrt, C-108/14 ja C-109/14, EU:C:2015:496, punkt 50). Lisaks, nagu väidab Itaalia Vabariik, ilma et komisjon oleks talle selles küsimuses vastu vaielnud, ei ole Itaalia õigusnormides selle sättega antud võimalust rakendatud selliste üksuste puhul nagu majandusarengu ministeerium ja Infratel, kes on kaks õiguslikult eraldiseisvat üksust.
- 99 Seega ei saanud komisjon igal juhul asuda seisukohale, et Infrateli ja majandusarengu ministeeriumi vahelised tehingud toimusid kahe üksuse vahel, kes moodustasid ühe maksukohustuslase käibemaksudirektiivi artikli 11 tähenduses, mis oleks ministeeriumil võimaldanud jätta Infrateli kanda käibemaks, mis kuulub tasumisele kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu ehitamiselt.

- 100 Kolmandaks, nagu rõhutab komisjon, on tõsi, et otsus jaotada tulud ja kulud ühe ja sama liikmesriigi mitme avalik-õigusliku asutuse vahel ning mitme projekti eest vastutava isiku vahel ei saa muuta kulude rahastamiskõlblikkusele antud hinnangut, eelkõige seda, mis puudutab asjaomase projekti elluviimise eest tasutud käibemaksu (vt selle kohta 20. septembri 2012. aasta kohtuotsus Ungari vs. komisjon, T-407/10, ei avaldata, EU:T:2012:453, punkt 32).
- 101 Siiski tuleb tõdeda, et käesolevas asjas Itaalia ametiasutuste valik mitte kasutada Infrateli teenuseid ei mõjutanud majandusarengu ministeeriumi poolt käibemaksu tasumist, mille kohta Open Fiber esitas kiire internetiühenduse võrgu ehitustööde eest talle arve otse.
- 102 Lisaks ei ole komisjon tõendanud ega ka väitnud, et Itaalia ametiasutuste poolt suurprojekti BUL elluviimiseks kasutatud institutsiooniline struktuur, mis paneb lõpliku käibemaksukoormuse majandusarengu ministeeriumile, oli käibemaksudirektiivi eeskirju arvestades õigusvastane.
- 103 Järelikult rikub ka teine põhjendus, millel vaidlustatud otsus tugineb ja mille kohaselt pidi kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu ehitamisega seotud käibemaksu tasumise kohustus lasuma üksnes Infratelil kui majandusarengu ministeeriumi sisesel äriühingul, määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c.

Kolmas väide, mille kohaselt tasaarvestati käibemaks, mis kuulub tasumisele kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu ehitustöödelt, selle võrgu kontsessioonitasudelt arvestatud käibemaksuga

- 104 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 32 leidis komisjon sisuliselt, et kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu kontsessioonitasud, mida kontsessionäär on maksnud Infratelile kui hankijale, on maksustatavad käibemaksuga, mida kontsessionäär maksab otse Itaalia maksuhaldurile vastavalt osadena tasumise meetodile. Võrgu ehitustöödelt tasumisele kuuluv sisendkäibemaks tasaarvestatakse seega nendelt tasudelt tasumisele kuuluva käibemaksuga ning see on seetõttu teoreetiliselt tagasinõutav.
- 105 Käesoleval juhul tuleb tõdeda, et see põhjendus, mis puudutab ehitustöödelt tasumisele kuuluva käibemaksu tasaarvestamist tänu käibemaksule, mida Infratel kogub kontsessioonitasudelt, ei ole seotud majandusarengu ministeeriumiga, kes on ERFi toetuse saaja suurprojekti BUL elluviimiseks. Seega ei saa sellise põhjenduse abil tõendada, et sellel ministeeriumil on võimalik riigi käibemaksuõiguse alusel tagasi nõuda käibemaksu, mida tal tuleb tasuda vastavalt kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu ehitamise etapi kohta esitatud arvetele.
- 106 Nimelt nähtub toimikust, et nimetatud võrgu ehitustööde edenemisel pidi Infratel tasuma üksnes Open Fiberi esitatud arvetel märgitud summa ilma maksudeta, samas kui majandusarengu ministeerium pidi tasuma neil arvetel märgitud käibemaksu otse maksuhaldurile.
- 107 Lisaks, nagu Itaalia Vabariik märkis, minemata selles küsimuses komisjoni seisukohaga vastuollu, ei ole majandusarengu ministeerium käsitatav maksukohustuslasena seoses tegevuse või tehingutega, mida ta on teinud institutsiooniliste ülesannete raames nagu suurprojekti BUL elluviimine, kui ta tegutseb või teeb neid tehinguid ametivõimuna vastavalt käibemaksudirektiivi artiklile 13, mis võeti Itaalia õiguskorda üle vabariigi presidendi 26. oktoobri 1972. aasta dekreediga nr 633, mis käsitleb käibemaksu kehtestamist ja sellekohaste õigusnormide vastuvõtmist (decreto del Presidente della Repubblica n. 633 – Istituzione e disciplina dell'imposta sul valore aggiunto (*GURI* nr 292 regulaarne lisa, 11.11.1972)), artikliga 4.

- 108 Seega ei olnud majandusarengu ministeeriumil õigust maha arvata kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu ehitamise kuludega seotud käibemaksu vastavalt käibemaksudirektiivi artikli 1 lõike 2 teises lõigus ja vabariigi presidendi 26. oktoobri 1972. aasta dekreeedi nr 633 artikli 19 lõikes 1 ette nähtud korrale.
- 109 Lisaks ei nähtu toimiku materjalidest, et majandusarengu ministeerium võiks kaudselt, kas või osaliselt tagasi nõuda käibemaksu, mida Open Fiber peab kontsessioonitasudelt maksma kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu kasutamise etapis, mistõttu võib asuda seisukohale, et see ministeerium ei kannu selle kulu tegelikku ja lõplikku koormust.
- 110 Ainuüksi asjaolust, et Infratel on Itaalia riigile kaudselt kuuluv ja tema kontrolli all olev avalik-õiguslik kapitaliühing, ei piisa selleks, et tõendada käibemaksu kaudse tagasinõudmise mehhanismi olemasolu majandusarengu ministeeriumi kasuks.
- 111 Igal juhul, isegi kui eeldada, et majandusarengu ministeeriumi ja Infrateli vahel on selline mehhanism olemas või seda on võimalik rakendada, saab selle ministeeriumi poolt kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu ehitamise etapis tasumisele kuuluva käibemaksukulu jätta ERFi toetuse rahastamiskõlblike kulude kogusummast välja üksnes tingimusel, et see käibemaksu kaudne tagasinõudmine Infrateli vahendusel on Itaalia käibemaksuõigusega ette nähtud, ent komisjon seda väitnud ei ole.
- 112 Sellega seoses ei saa komisjon põhjendatult tugineda Üldkohtu 20. septembri 2012. aasta kohtuotsuses Ungari vs. komisjon (T-89/10, ei avaldata, EU:T:2012:451) ja 20. septembri 2012. aasta kohtuotsuses Ungari vs. komisjon (T-407/10, ei avaldata, EU:T:2012:453) esitatud seisukohale.
- 113 Neis kahes kohtuasjas jättis Üldkohus nimelt rahuldamata tühistamishagid, mis olid esitatud komisjoni kahe otsuse peale, millega jäeti käibemaks ERFi ja Ühtekuuluvusfondi toetuse rahastamiskõlblikest kuludest välja.
- 114 Kuid esiteks reguleeris neid kahte komisjoni otsust eelkõige määrus nr 1084/2006, mille artikli 3 punkt e sarnaselt määruse nr 1080/2006 artikli 7 lõike 1 punktiga d välistas tagasinõutava käibemaksu Ühtekuuluvusfondi rahastamiskõlblike kulude hulgast, ilma et oleks vaja kindlaks teha, kas tagasinõudmise kord tulenes liikmesriigi käibemaksuõiguse kohaldamisest.
- 115 Teiseks võttis toetusesaaja kahes kohtuasjas, milles tehti eespool punktis 112 viidatud kohtuotsused, arvesse nendes kohtuasjades arutusel olevate projektide ehitamise ja kasutuselevõtu etappide ühtset finantsjuhtimist ning viis läbi kulude/tulu analüüsi, mis on omane tulu teenivatele projektidele.
- 116 Käesoleval juhul, nagu on meenutatud eespool punktis 6, kujutab ERFist suurprojektile BUL antav toetus endast siseturuga kokkusobivat riigiabi, nagu tuleneb komisjoni poolt riigiabi valdkonnas kohaldatavate eeskirjade kohaselt läbi viidud rahastamisvajaduste individuaalsest kontrollimisest.
- 117 Ent nagu Itaalia Vabariik õigesti märgib, tuleneb määruse nr 1303/2013 vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal kehtinud redaktsiooni artikli 61 lõikest 8, et eeskirju, mis käsitlevad tegevusi, mis tekitavad pärast nende lõpetamist puhastulu, ei kohaldata tegevustele, millele programmi raames antav abi on nõuetekohane riigiabi.

- 118 Lõpuks ei ole komisjon tõendanud, et Itaalia käibemaksuõigus näeb ette käibemaksu tagasinõudmise muid mehhanisme peale käibemaksudirektiiviga kehtestatud mahaarvamisoiguse, mis võimaldab sellistel avalik-õiguslikel organisatsioonidel nagu majandusarengu ministeerium saada tagasi käibemaks, mida nad on tasunud lõpptarbijana.
- 119 Järelikult ei mõjuta pelk asjaolu, et kiire lairibaühendusega interneti juurdepääsuvõrgu kontsessioonitasud, mida kontsessioonäär on maksnud Infratelile kui hankijale, on käibemaksuga maksustatavad, seda, kas suurprojekti BUL elluviimisega seotud käibemaksukulu on tegelikult ja lõplikult seostatav majandusarengu ministeeriumiga. Kuna komisjon ei ole tõendanud, et ministeeriumil oli võimalik see kulu tagasi nõuda riigi käibemaksuõiguse alusel, rikub vaidlustatud otsuse põhjenduses 32 esitatud kolmas põhjendus samuti määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c.
- 120 Kõigest eeltoodust tuleneb, et vaidlustatud otsuse aluseks olevad kolm põhjendust rikuvad määruse nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c. Vaidlustatud otsus tuleb järelikult tühistada, ilma et oleks vaja analüüsida teisi hagi põhjendamiseks esitatud väiteid.

Kohtukulud

- 121 Vastavalt Üldkohtu kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna Itaalia Vabariik on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista komisjonilt.
- 122 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1 kannavad menetlusse astunud liikmesriigid ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (seitsmes koda)

otsustab:

- 1. Tühistada komisjoni 3. aprilli 2019. aasta otsus C(2019) 2652 (final), mis käsitleb rahalise toetuse heakskiitmist suurprojektile „Kiire lairibaühenduse riiklik suurprojekt – valged alad“, mis valiti Itaalias rakenduskavade „POR Abruzzo FESR 2014–2020“, „Basilicata“, „POR Calabria FESR FSE“, „Campania“, „POR Emilia Romagna FESR“, „POR Lazio FESR“, „POR Liguria FESR“, „POR Lombardia FESR“, „POR Marche FESR 2014–2020“, „POR Piemonte FESR“, „POR Puglia FESR-FSE“, „POR Sardegna FESR“, „Sicilia“, „Toscana“, „POR Umbria FESR“, „POR Veneto FESR 2014–2020“ ja „Ettevõtted ja konkurentsivõime“ raames, kuna komisjon jättis Euroopa Liidu rahastamisest välja toetusesaaja käibemaksukulu.**
- 2. Jätta Euroopa Komisjoni kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Itaalia Vabariigi kohtukulud.**
- 3. Jätta Tšehhi Vabariigi ja Hispaania Kuningriigi kohtukulud nende endi kanda.**

da Silva Passos

Valančius

Reine

Kuulutatud avalikult kohtuistungil 22. juunil 2022 Luxembourgis.

Allkirjad